

Kvinden og Samfundet

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr. 29.

Kontor: Nørregade 33, St.

17. Juli 1900.

Udgaar hver Tirsdag.

16. Aarg.

Koster 50 Øre + Postpenge Kvartalet. Enkelte Numre 5 Øre.

Mary Steen,

Kongel. Hoffotograf.

Amagertorv 4, 3.

Annoncer

til „Kvinden og Samfundet“
bedes sendt under Adresse:
Ekspeditionen, Nørregade 33.

**Klager over Uregelmæssig-
hed i Forsendelsen bedes stil-
let skriftligt til Postvæsenet
— hjælper dette ikke, da til
Bladets Kontor.**

Manuskripter, der indleveres til
„Kvinden og Samfundet“, maa til Efter-
retning for Redaktionen være forsy-
nede med Navn og Adresse. Til
anonyme Skrivelser kan Red. ikke tag
Hensyn.

Redaktionen træffes hver Torsdag
fra Kl. 2—4 paa „Dansk Kvindesam-
fund“s Kontor, Nørregade 33, St.

Syersker og Fangekost.

Som vi ved, blev der i Aarene
1891—92 af Dansk Kvindesamfund ved
nuværende Birkedommer Poul Svei-
strup og med Understøttelse af Carls-
bergfondet foretaget en Undersøgelse
af de københavnske Syerskers Erhvervs-
og Livsforhold. Hovedresultatet af Un-
dersøgelsen nedlagdes i det bekendte
Skrift „Syersker“, der udkom 1894.
En Efterhøst af det den Gang ind-
samlede omfangsrige Materiale er i
denne Vinter udkommet i et meget
interessant lille Hæfte, der bærer Titlen:
*Københavnske Syerskers og Smaakaars-
familiers Kostudgifter af Poul Svei-
strup.*

Den, der flygtigt gennemblader det
lille Skrift, vil maaske stødes bort af
de mange Tal, der er, eller springe
dem over, thi Tal har jo i Reglen
Ord paa sig for at være kedelige og
døde. Den, der monne føle sig fri-
stet hertil, beder vi om at væbne sig
med blot en Tusindedel af den Taal-
modighed, det har kostet at indsamle
og bearbejde dem, og siden at følge
Tallenes Rækker opmærksomt til En-
den. For den, der med Forstaaelse
for Næstens Strid og Trang, gør dette,
vil „de kedelige Tal“ ganske forandre
Karakter. De vil da i deres nøgterne
og ubønhørlige Sprog fortælle os om
Livet, saadan, som det leves af Tu-

Tandlæge

Frøken Anna F. Hansen,
Frederiksborggade 34.

sinder af vore Medsøstre — et Liv,
hvor det at kunne smaatrøste eller
helst lige ud snyde Maven er den store
Kunst.

Materialet foreligger fra 340 Syer-
skers Husstand. Af disse var 146
gifte, 111 Selvforsørgere, 83 forsør-
gende andre — i alt 969 Personer.

Kostudgifterne for disse Husstande
varierede meget — fra 30 til 80 Øre
om Dagen pro voksen Person. De,
der kunde flutte sig med den højeste
Kostudgift, var 29; de, der blot kunde
sætte *højest* 30 Øre paa det daglige
Kostbudget, derimod 37 Husstande.
At Spisesedlen maatte blive saa for-
skellig hos Arbejdere inden for samme
Fag beroede paa Husstandens Stør-
relse. De 29 Familier, der udgjorde
Eliten, repræsenterede kun 36 Med-
lemmer, medens derimod de 37, hvor
Smalhans var den daglige og sørge-
lige Gæst, regnede 128 Medlemmer.

Ikke sandt, her er Tallenes nøg-
terne Sprog mere veltalende end
nogen Sensationsroman kan være det!

Om de forskellige Spisesedler gi-
ver en Række Tal os god Besked.
Det viser sig da, at den udprægede
Velstandsmaal er til den ene Side
Rugbrød, Fedt og Margarine, til den
anden *Kød, Fisk, Smør og Paalæg*.

Udgiften til Rugbrød, Fedt og Mar-
garine (for saa vidt disse to sammen-
fattes under eet) er forholdsvis fire
Gange saa stor paa det laveste Vel-
standstrin som paa det højeste. I alt
udgør denne Udgift for de uheldigst
stillede over *en Tredjedel* af den hele
Kostudgift. Disse Varer synker saa
ganske regelmæssigt ved stigende Vel-
stand. Hvad man maaske ikke havde
ventet, er, at saadanne Varer som fint
Brød (d. e. Sigtebrød), Kaffe, Sukker
og Fløde ligeledes synker ved stigende
Velstand og erstattes af Kød, Fisk
o. lign. solidere Sager. Viser ikke
dette, at Syerskernes meget omtalte
Kaffediæt ikke, som Folk i Alminde-
lighed tror, bunder i en bestemt For-
kærlighed for den stimulerende brune
Drik, men i virkelig Trang? For den,
der ved et stillesiddende Arbejde skal
slide det meste af Døgnet Timer
paa saa haard en Diæt som Fedte-
brød, maa der i Virkeligheden noget
til, der kan hjælpe paa Fordøjelsen
og Humøret. I saa Henseende har
den kære Drik ingen Medbejler.

Paa de mellemste Velstandstrin er

Dansk Kvindesamfund.

Alle Københavnskredsens Medlem-
mer bedes om at indlevere i Juli Maa-
ned paa Kontoret, Nørregade 33,
Stuen, deres Bidrag af 25 Øre — eller
derover — til Dronning Margrethes
Minde under den Form, som aftales
ved Fællesmødet i Odense den 21de
Maj.

Nørresundby-, Rønne-, Odder- og
Ringkøbing-Kredsene bringes herved
Tak for indsendte Bidrag,
Anna Hjort,
Kasserer.

det Flæsk og Kartoffler, der forholds-
vis bruges mest. —

En omhyggelig Undersøgelse af de
for Aarene 1891—92 gældende Pri-
ser paa Fødemidler og en Sammen-
ligning med Kostudgifterne ved Kri-
stianshavns Kvindesamfund sætter Forf.
i Stand til at konstatere et ganske
uhyggeligt Faktum, der afslører en af
de dybe Skyggesider i vor meget lov-
priste Civilisation.

En Kvinde, der jo nu om Stunder
har samme Pligt som Manden: at sørge
for sit eget Udkomme, naar hun er
ugift eller Enke, og i sidste Tilfælde
ogsaa at sørge for sine Børn — en
Kvinde kan ikke, naar hun har flere
Munde at mætte, ved hæderligt Ar-
bejde opnaa *samme* Kost, som Sam-
fundet tildeler de *kvindelige* Fanger.

Disse meget veltalende Tal siger
nemlig, at Syersken, der jo ikke som
Fængselsdirektionen kan gøre sine Ind-
køb en gros, maa drive det op til en
Udgift af 43—48 Øre for at faa lige
saa god Ernæring som de kvindelige
Fanger. Af de undersøgte 340 Hus-
stande er det efter den Beregning om-
trent *en Tredjedel*, der ikke formaar
at skaffe sig Fangekost!

„Men der maa tillige.“ siger Forf.,
tages Hensyn til, at Syerskerne an-
vender en Syvendedel af deres Kost-
udgifter til Nydelsesmidler, der enten
aldeles ikke eller saa godt som ikke
findes paa Fangernes Spiseseddel, nem-
lig Kaffe, Te, Cicorie, spirituøse Drikke,
Fløde og Sukker. *) Man kommer da
til det Resultat, at alle de Syersker,
der udgav indtil 50 Øre til Kosten,
det vil sige *tre Femtedele af vore Syer-
sker, fik en ringere Ernæring, end
kvindelige Straffefanger nu faar.* Fler-
tallet af vore Syersker vilde, selv ved
at give Afkald paa alle tilvante Ny-
delsesmidler, ikke kunne skaffe sig al-

*) Vi er ikke enige med Forf. i at
regne Sukker blandt Nydelsesmidler. Et i
saa høj Grad varme- og fedtdannende Føde-
middel turde vel vanskeligt ved saa smal en
Kost kunne undværes.

Tandlæge

Fru Tofte-Siesbye,
Amagertorv 31.

Toni Christensen

Hjemmelavet Konfekt.

Spise- og Konfektchokolade,
Kakao m. m.

Lykkesholms Alle 1 A, St.
Telefon 18311.

Varerne bringes overalt.

mindelig Fangekost. Og dog maa det
vel antages, at den almindelige Fange-
kost kun er beregnet paa, hvad der
anses for fornødent til at tilfredsstille
Legemets Behov.“

Beregnet efter Størrelsen af de kvin-
delige Fangers Portioner, vil de, der
udgiver *højest* 30 Øre daglig til Ko-
sten, af Eftermad, altsaa af Hoved-
maaltidets Hovedbestanddel, i en Uge
kunne faa $\frac{1}{3}$ Eftermad af Kød, $\frac{1}{3}$
Eftermad af Fisk, 1 Eftermad af Flæsk
og hertil Kartoffler henved 3 Gange.
I det hele naar ingen af Syerskerne
op til Fangernes Ølforbrug, og naar
undtages de faa Syersker med over
80 Øre daglig i Kostudgift, faar hel-
ler ingen af vore Syersker saa megen
Mælk som Fangerne.

Med Hensyn til Næringsværdien af
Syerskernes Kost viser Tabellerne, at
de 13 % af vore Syersker, hvis dag-
lige Kostudgift for en voksen Person
udgør *højest* 30 Øre, faar af Ægge-
hvidestof kun Halvdelen og af Kul-
hydrat kun to Tredjedele af, hvad der
antages at udkræves til en *tarvelig*
Ernæring, *) medens de med Hensyn
til Fedtstof faar lidt over $\frac{3}{4}$ af, hvad
der hertil udkræves. Disse har altsaa
utilstrækkelig Ernæring.

Det Billede, disse Tal opruller for
os, er — lad os huske paa det — et
Billede af det virkelige Liv, saadan
som det leves rundt om os. Hvad vi
køber i Butikerne af færdigsyede Va-
rer, kan fortælle samme Lidelseshi-
storie for os. Og man søge ikke at
slaa den knugende Tanke fra sig der-
med, at Billedet vistnok er lidt for
mørkt skygget! Forf. af det lille Skrift
mener tvertimod, at det er altfor lyst
til fuldt ud at svare til de virkelige
Forhold. Han grunder sin Opfattelse
heraf paa Lønnen. Den gennemsnit-
lige Aarsindtægt for en Syerske ud-
gjorde den Gang 370 Kr., og Hr.
Sveistrup fastslaar — som vi tror med
fuld Ret — at Syersken næppe turde

*) Forf. skelner mellem *tarvelig, middel-
god og god* Kost. Hvad der er mindre end
tarvelig, er *utilstrækkelig*.